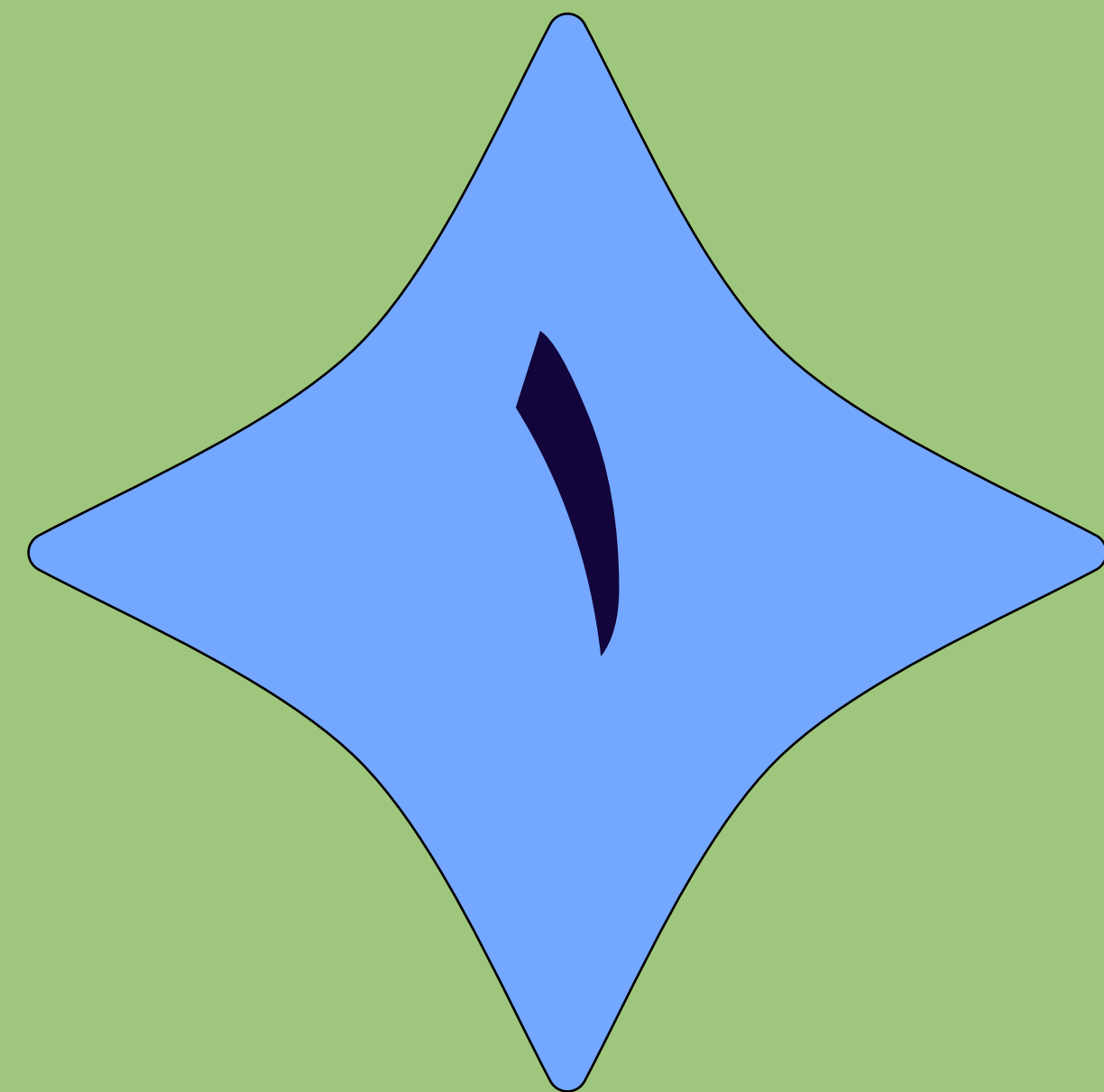
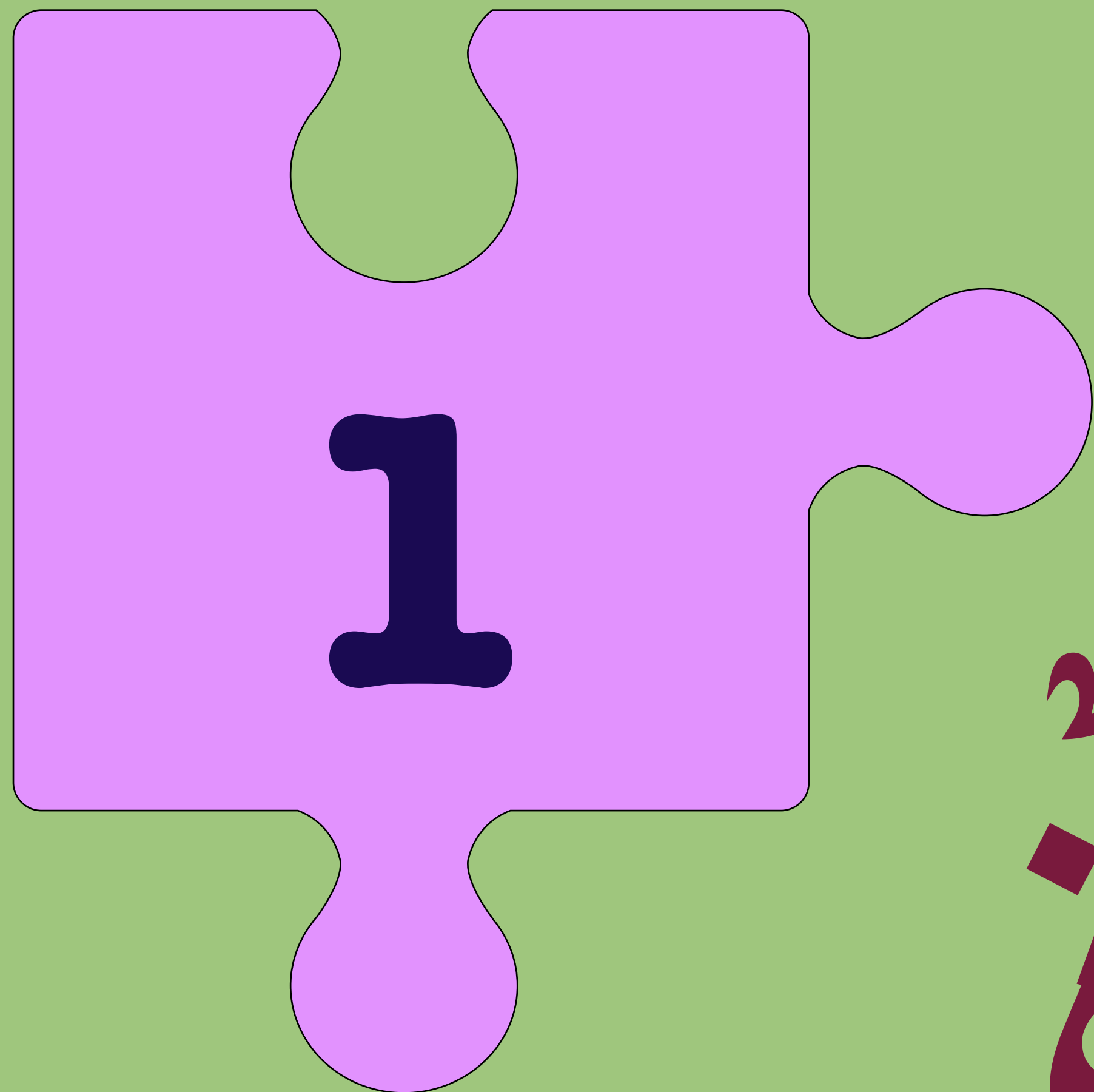

44. Ders

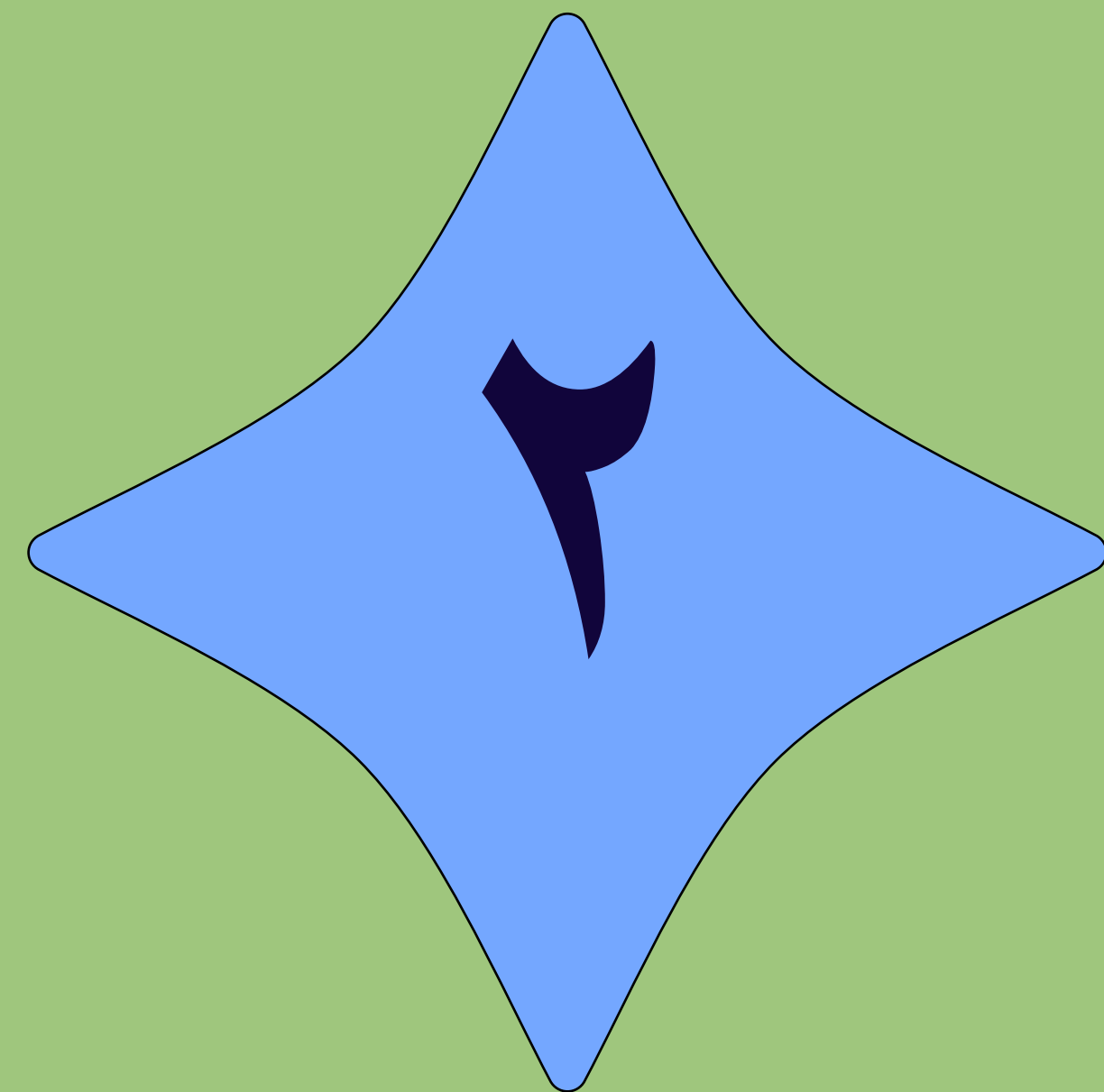
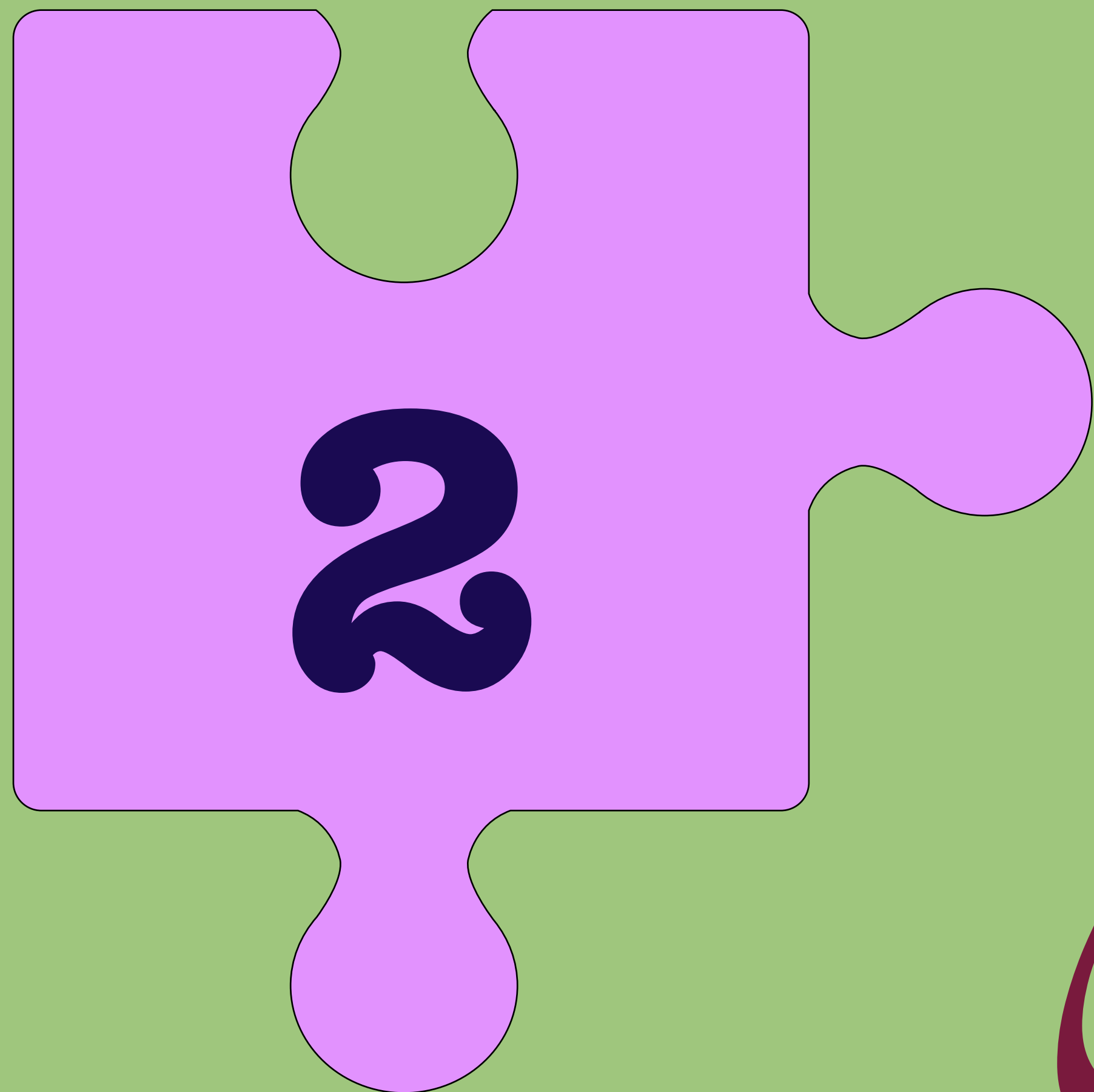
SAYILAR - 2

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

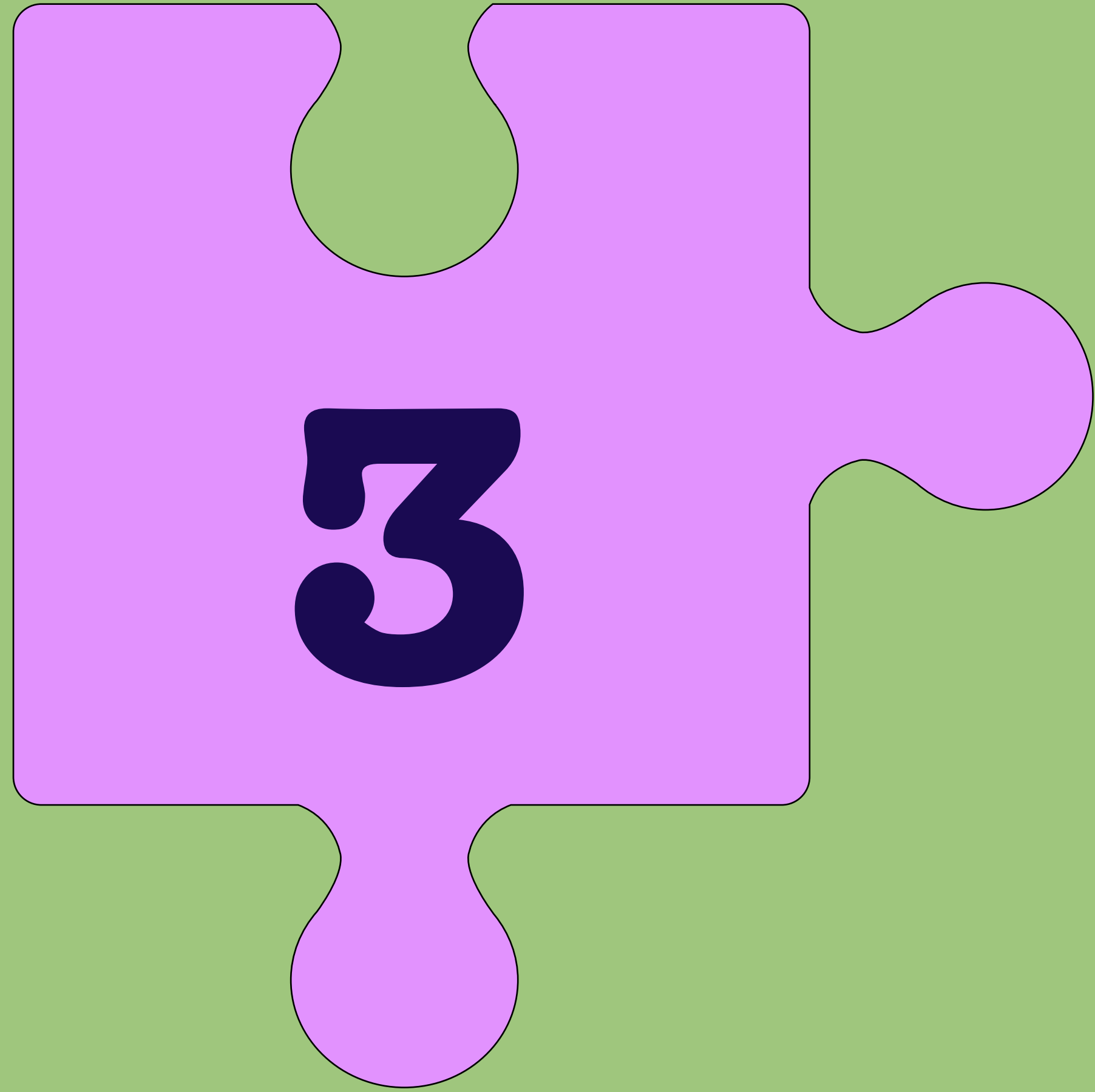
Müennes Sayılar (1 - 10)

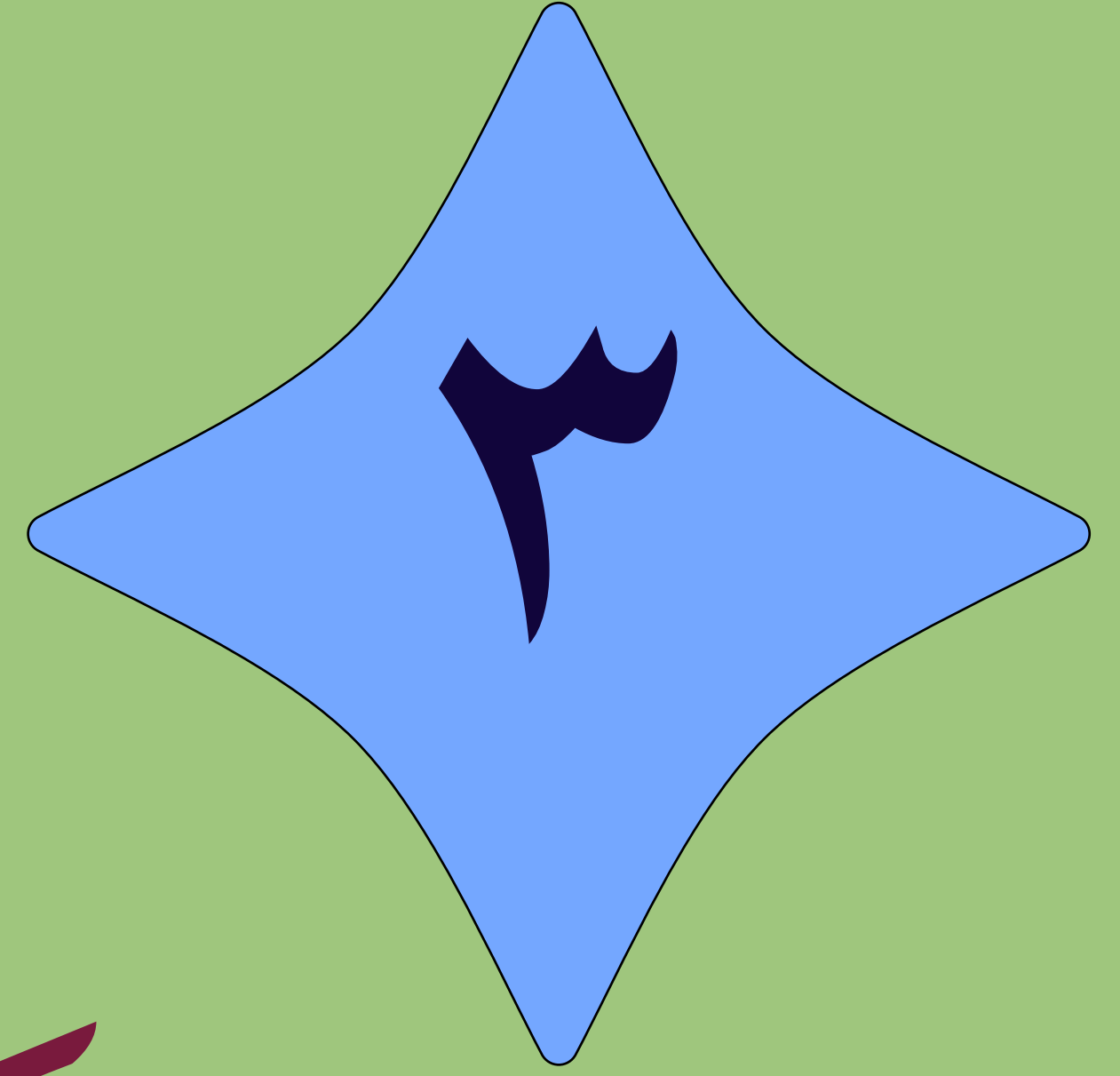
وَاحِدَةٌ

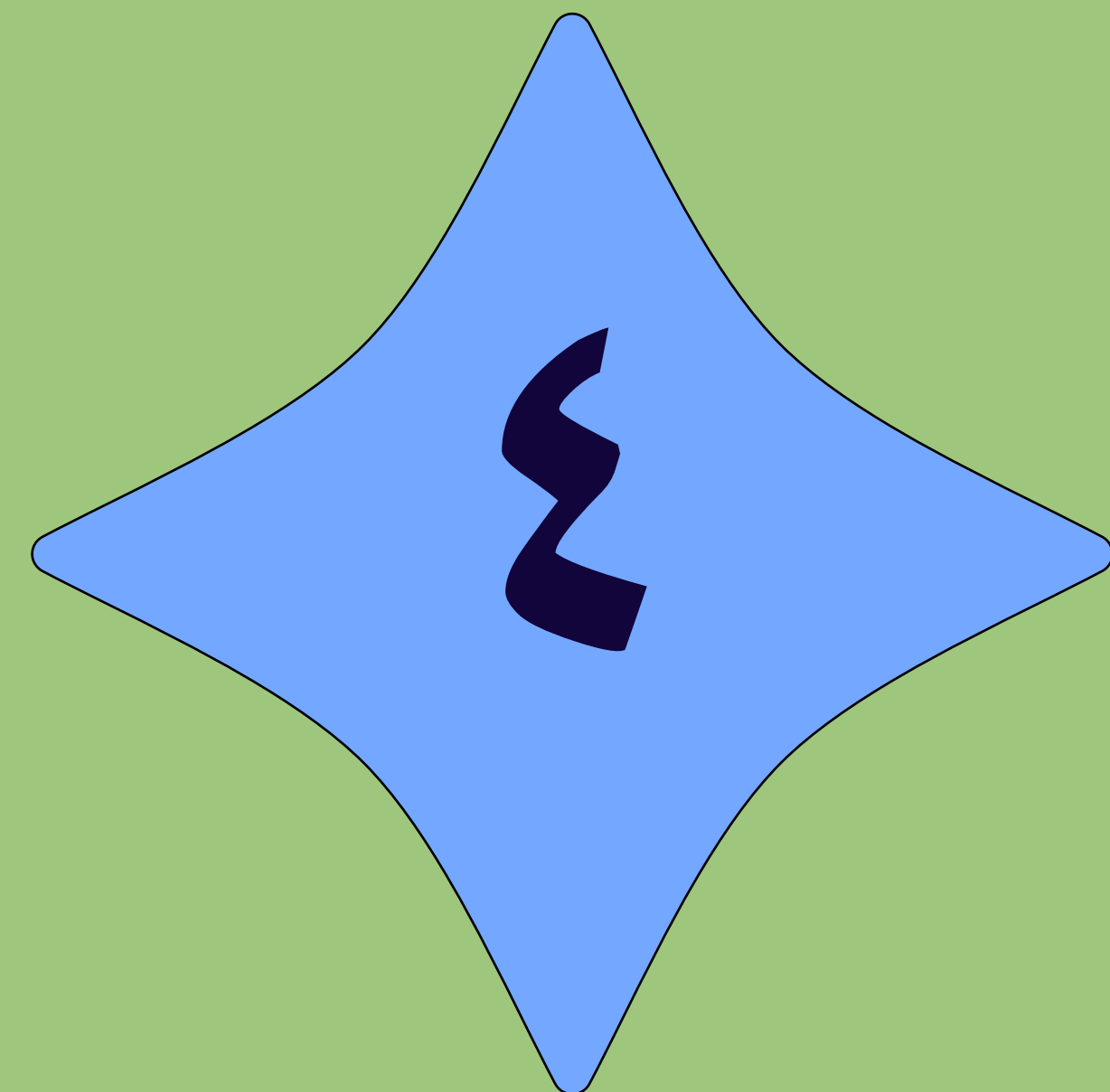
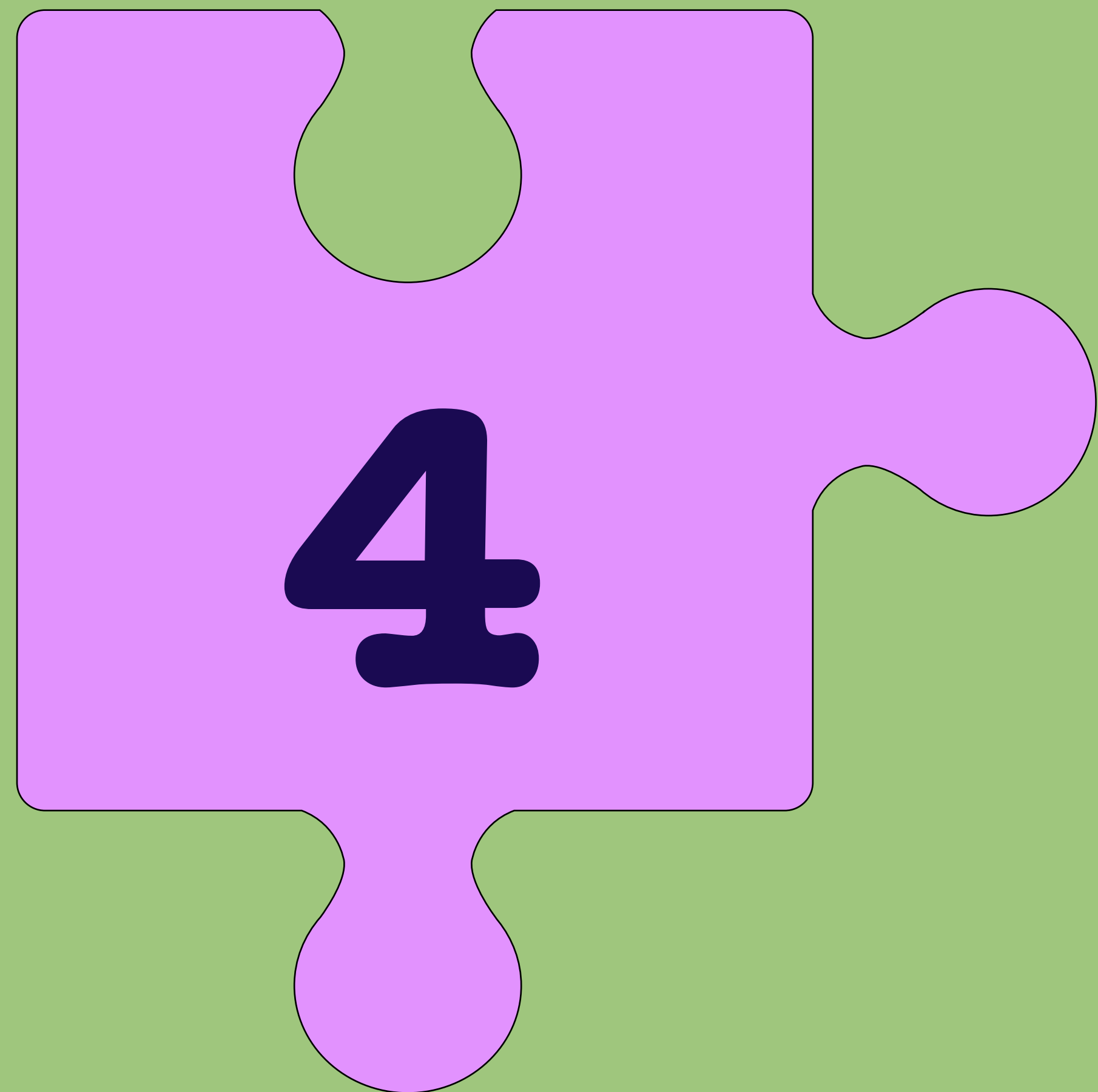

إِنشَاء

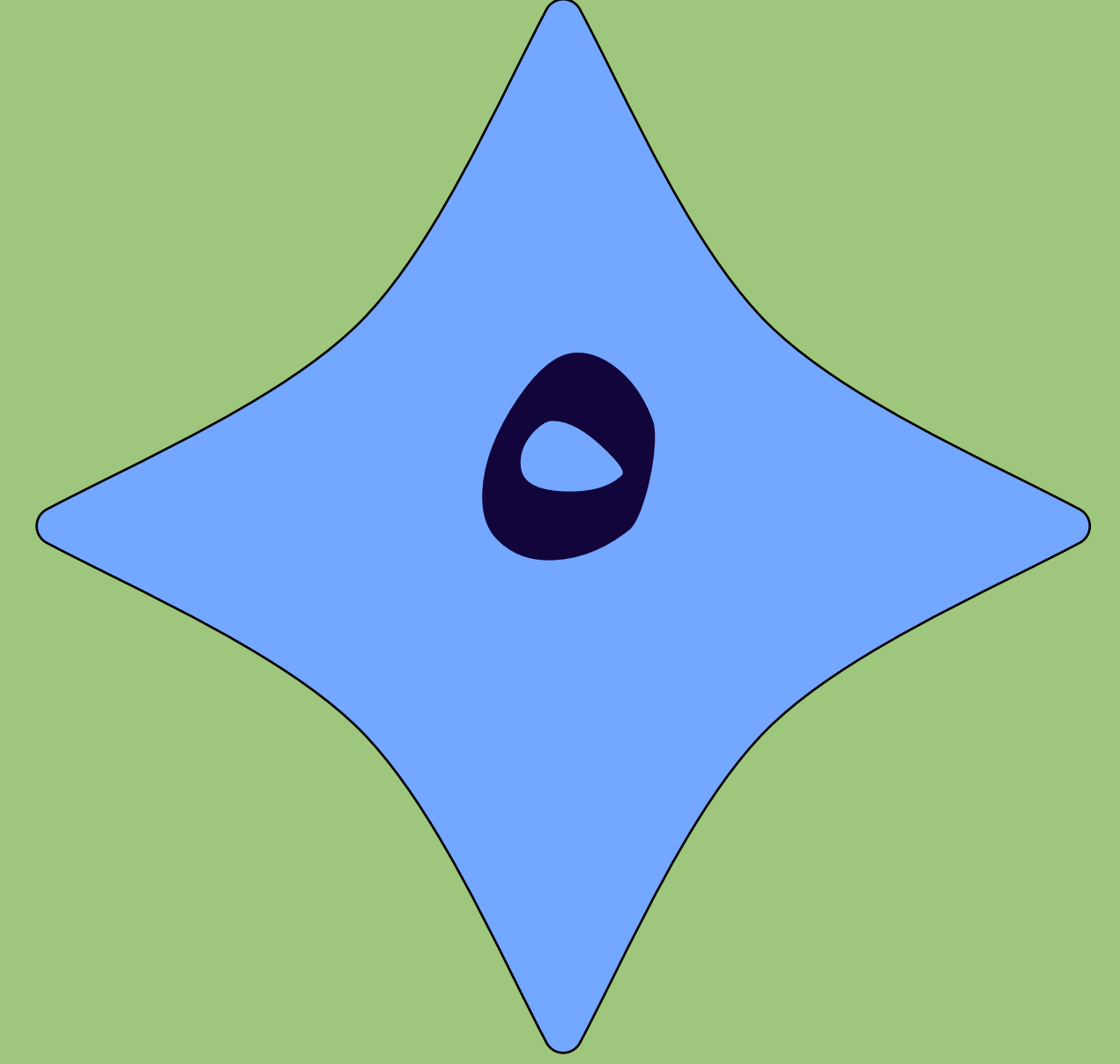
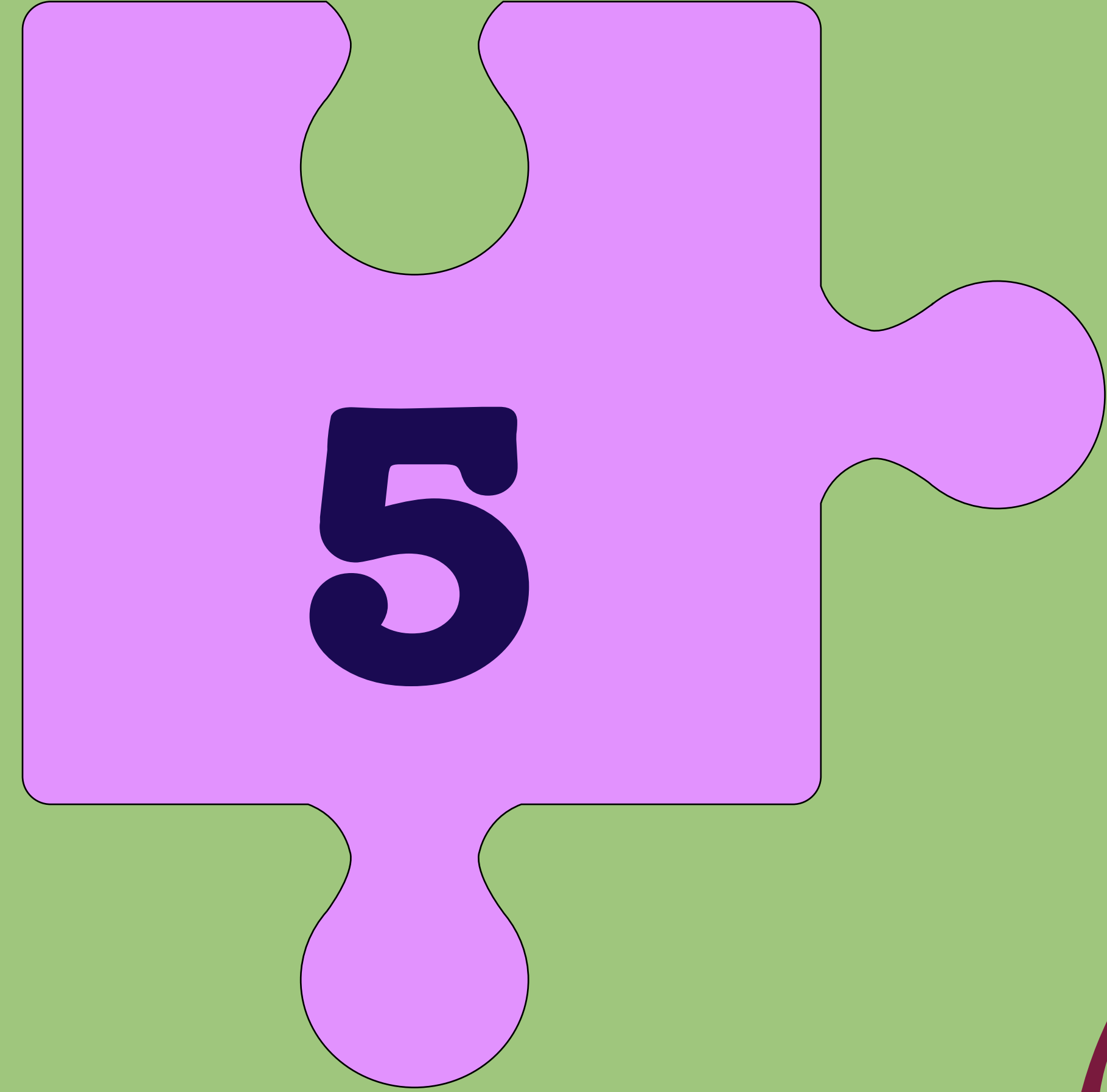

تِلَاوَت

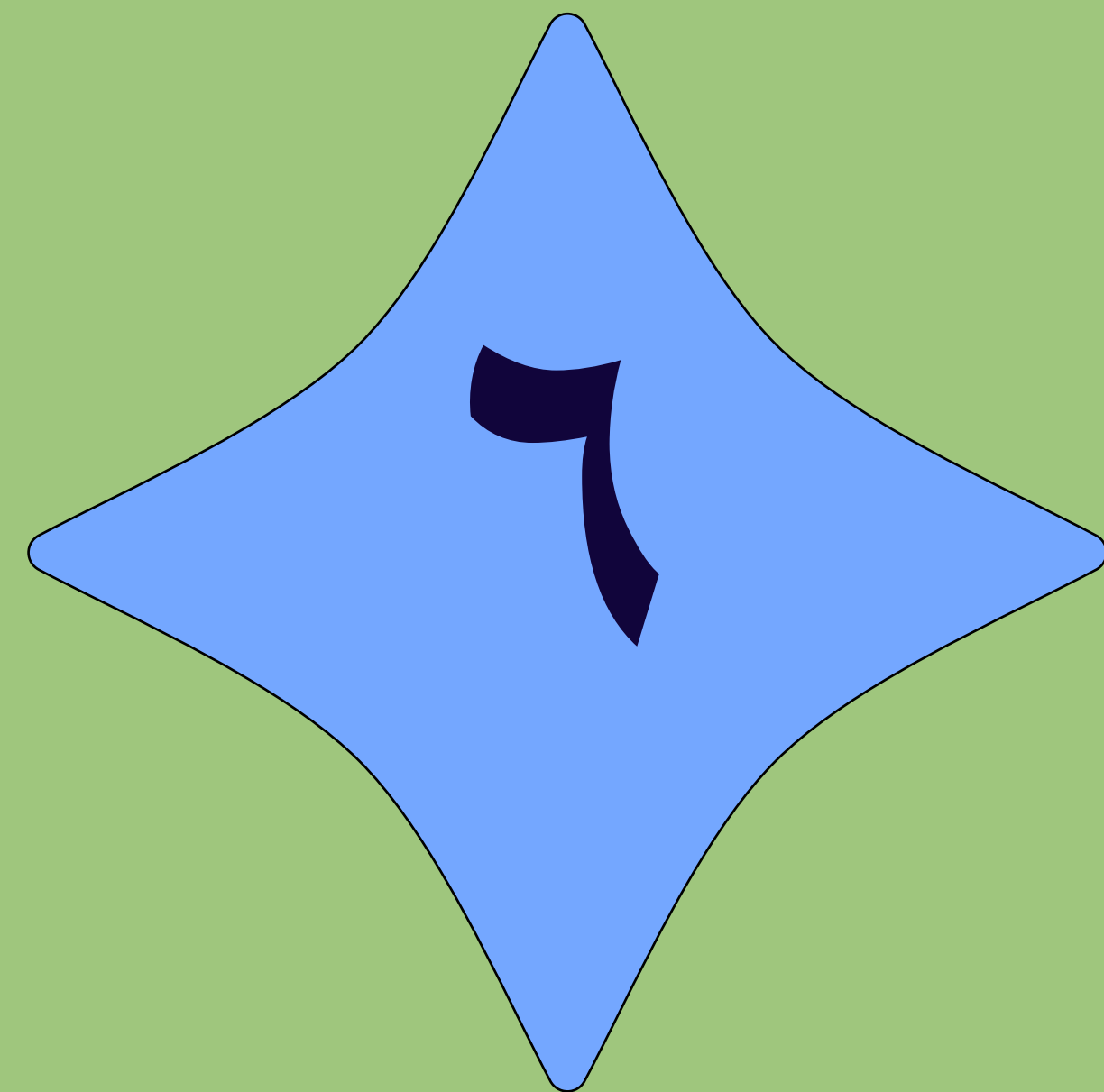
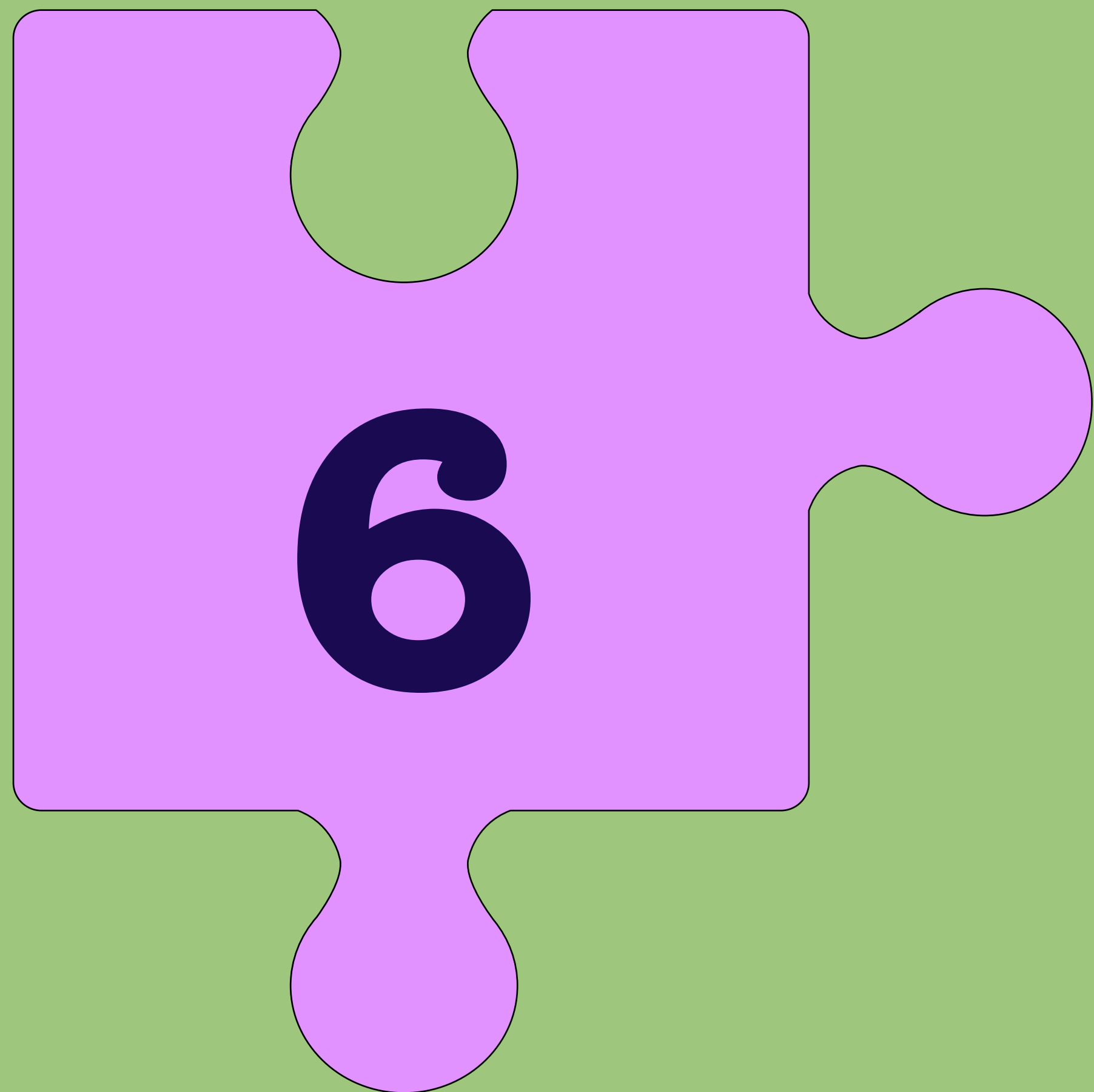

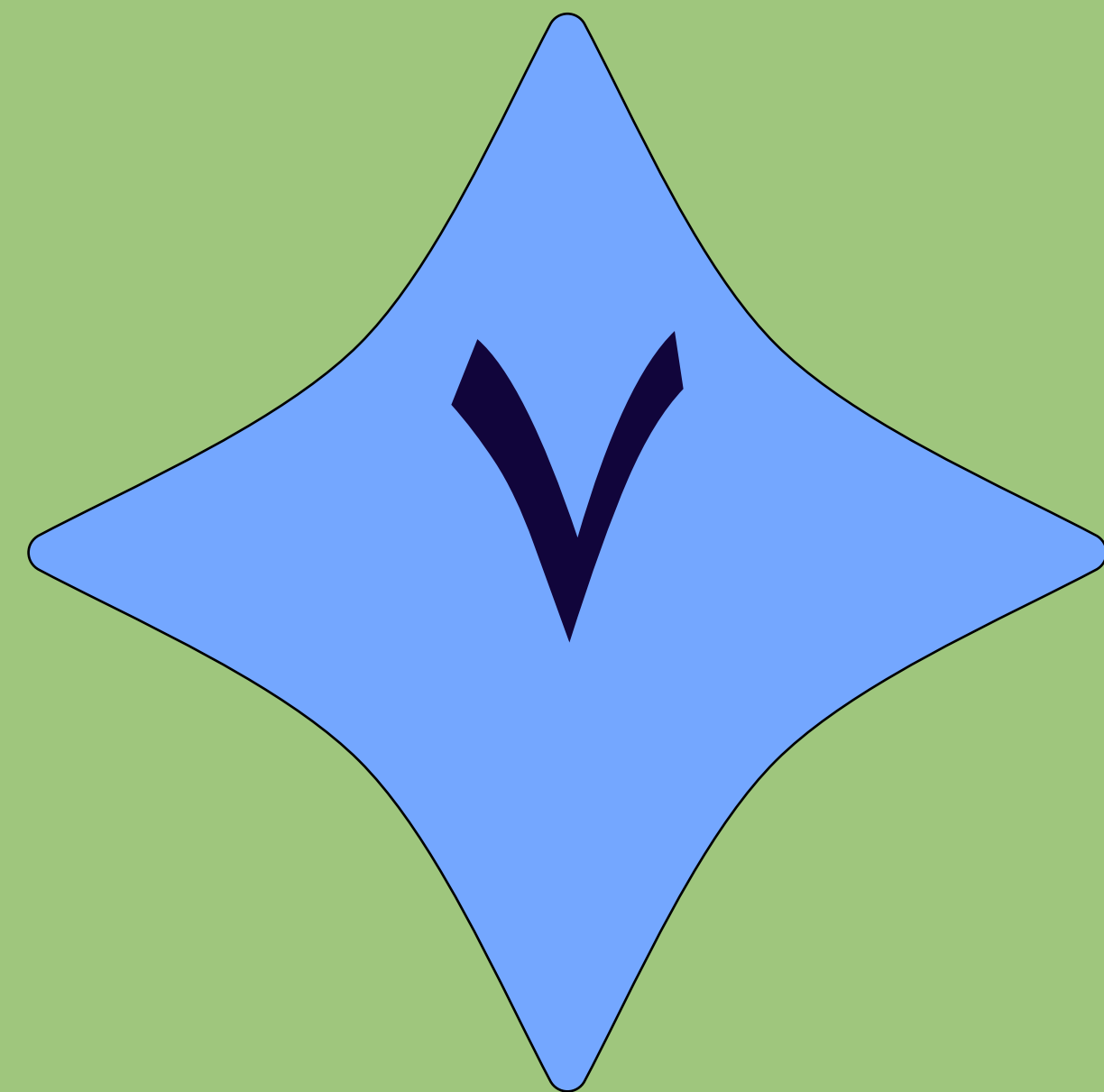
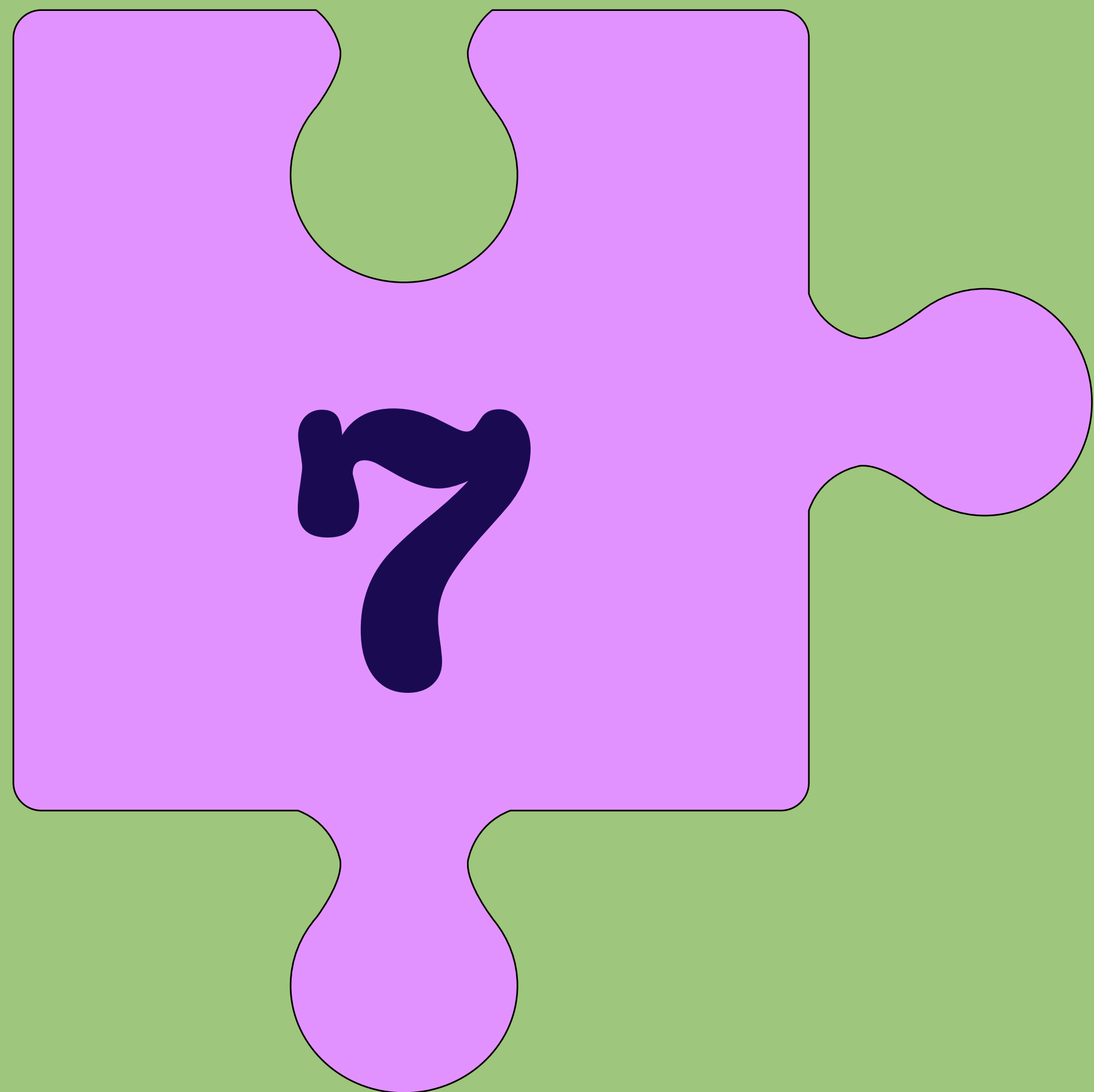
أَمَّا
وَالْجَمْعُ

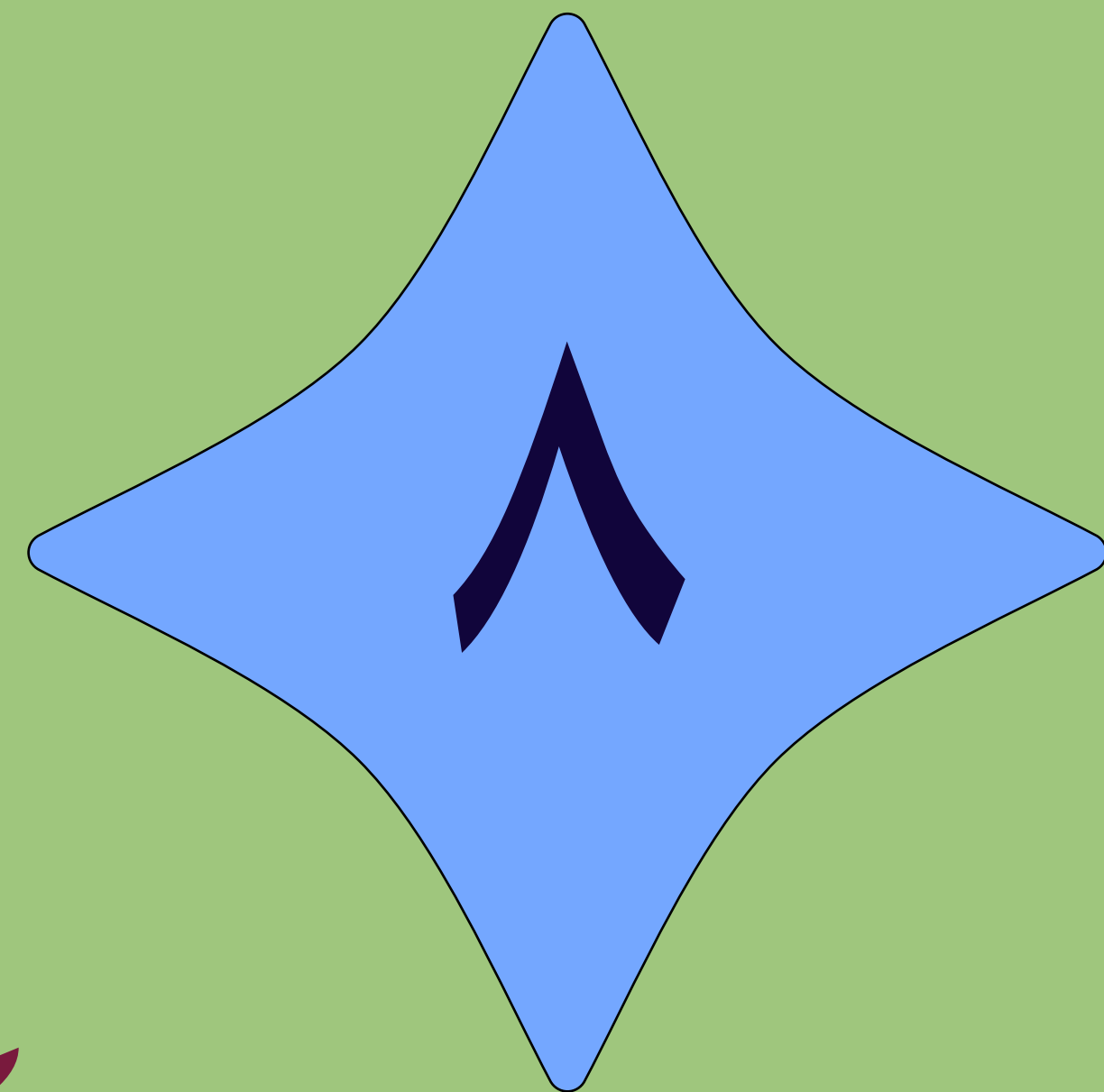
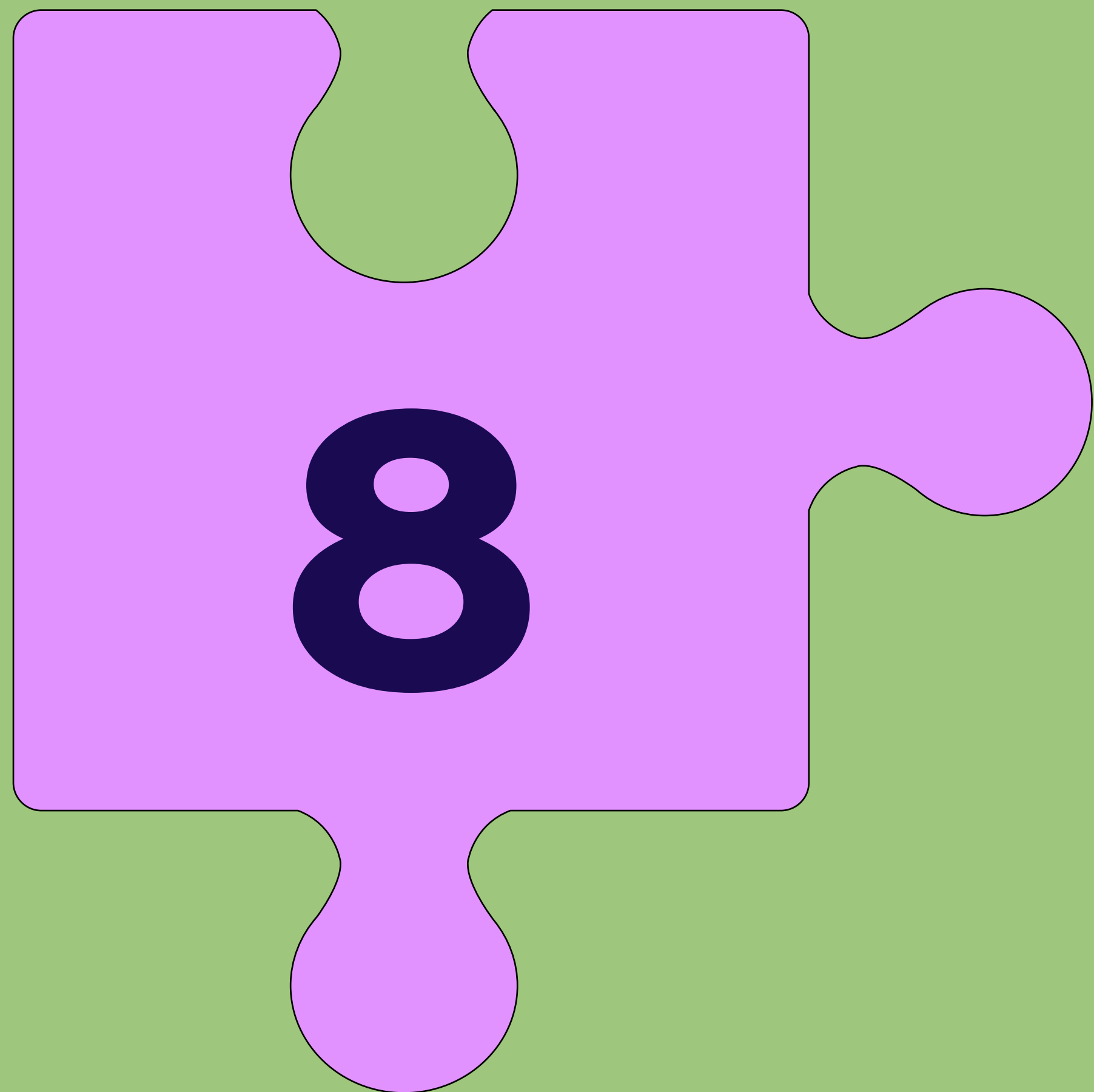
حَسَنٌ

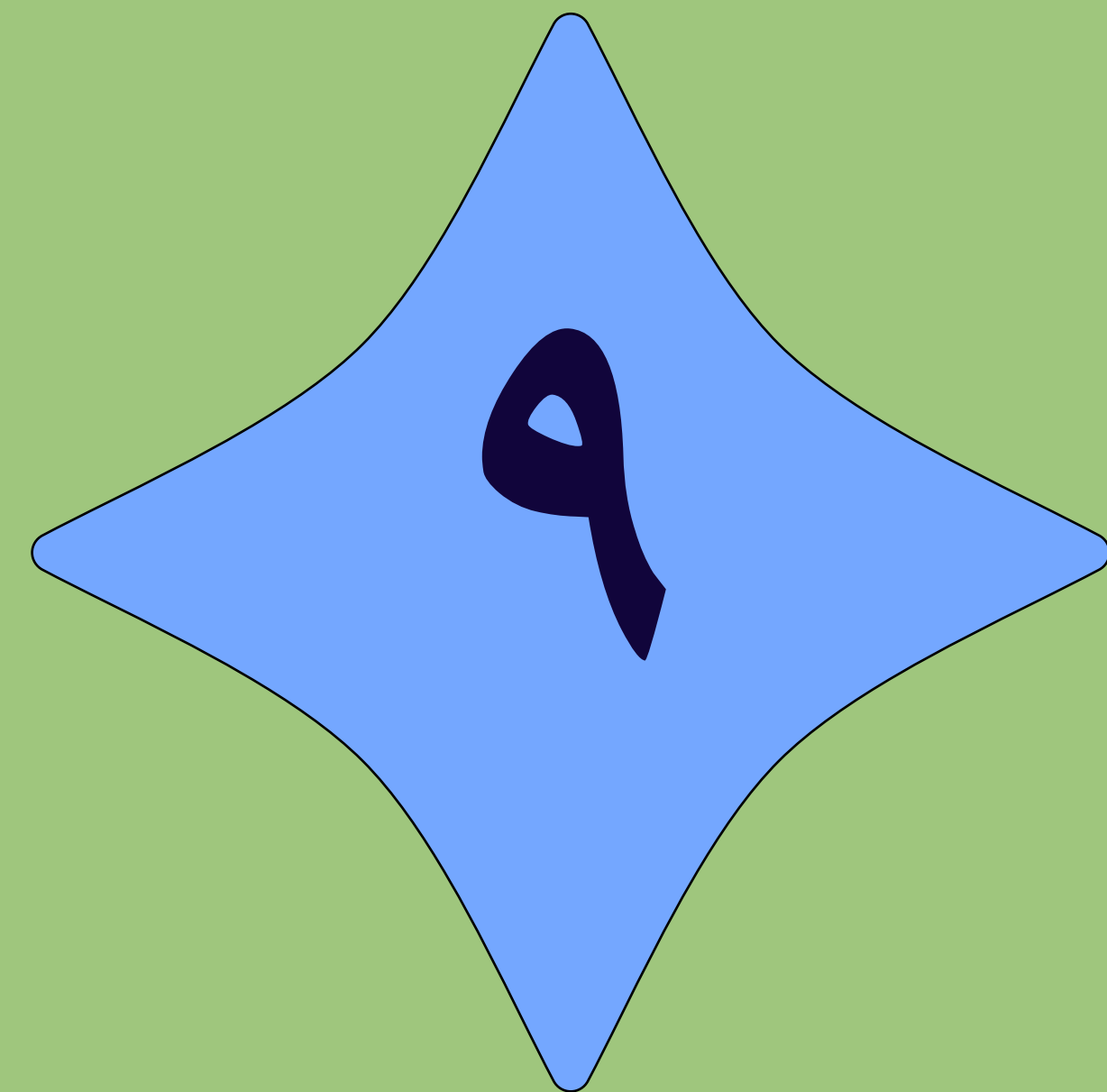
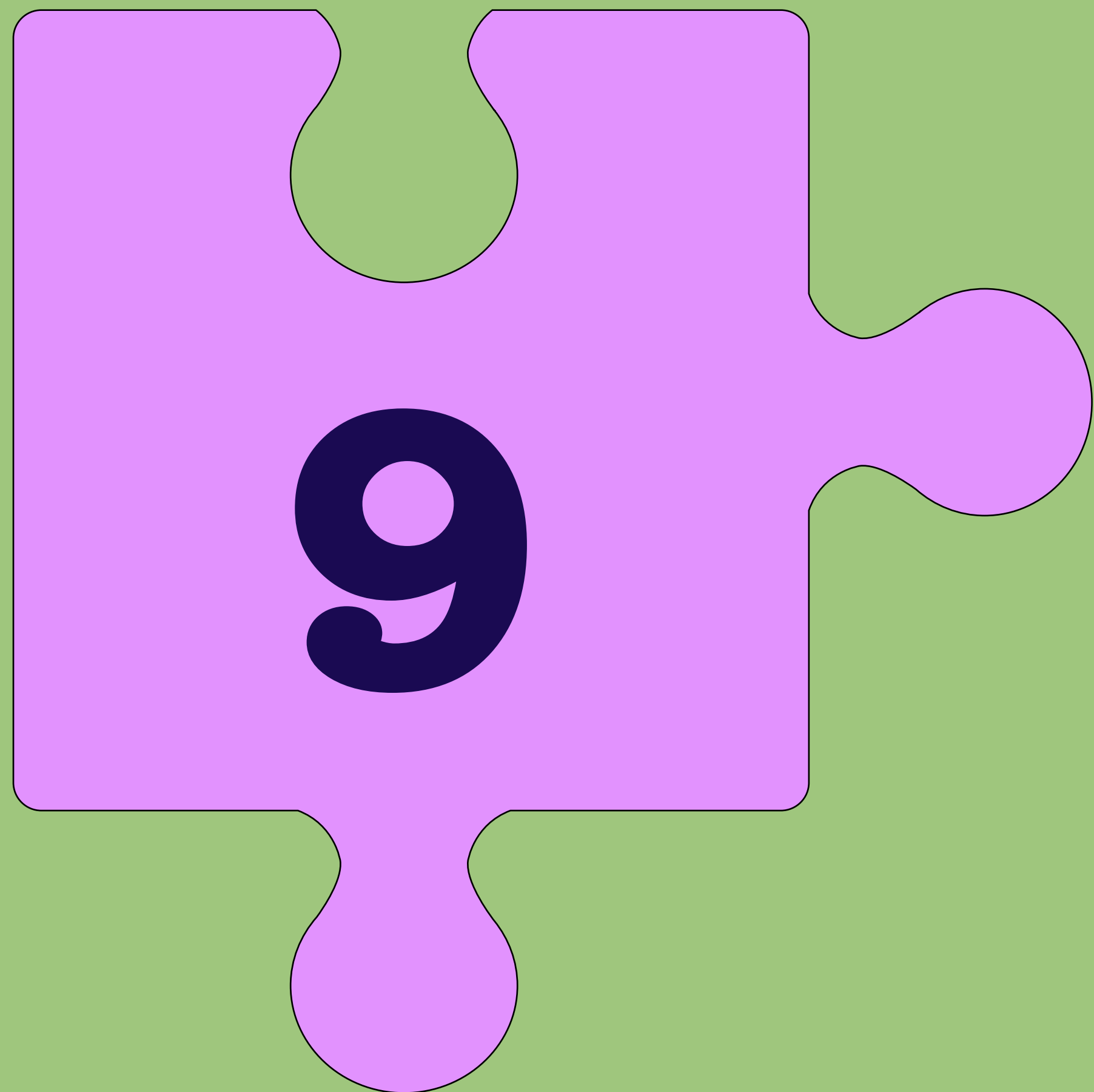
سِت

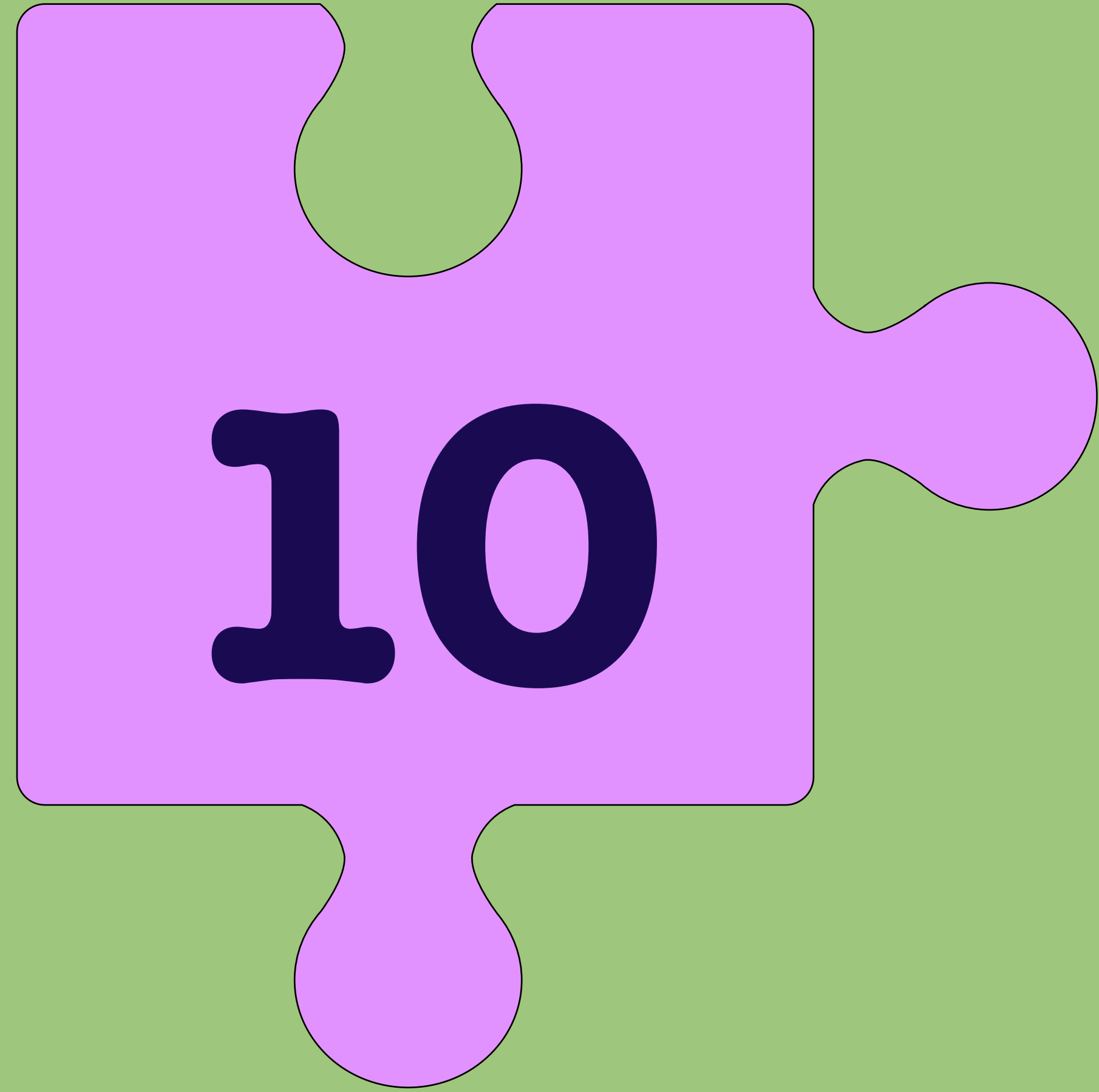
سبع - ٢٥

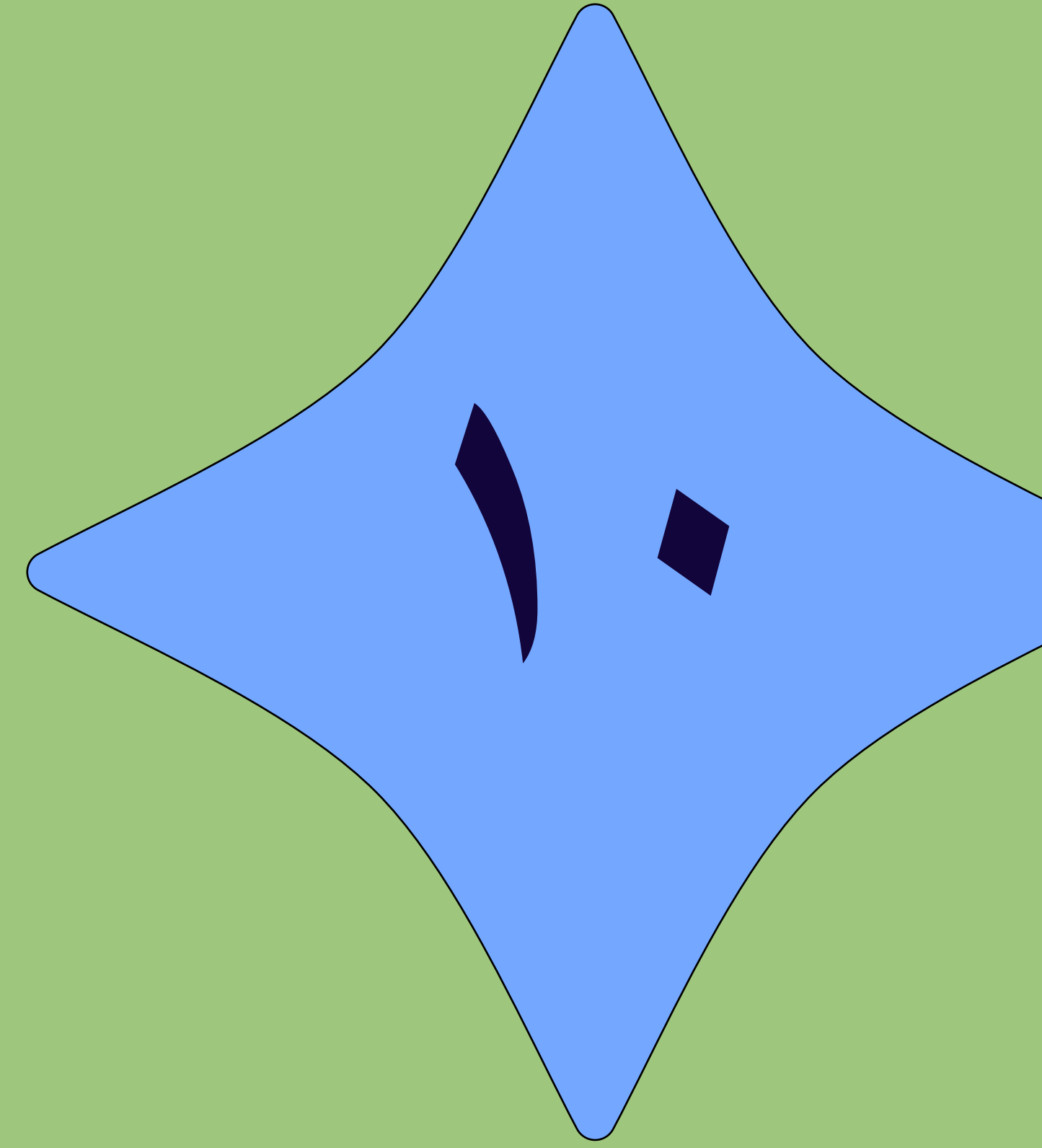
نَعَّان

يسع

عَشْرَ

Burada sayılar
tek başlarına bulundukları için
sonları **tenvinli**dir.

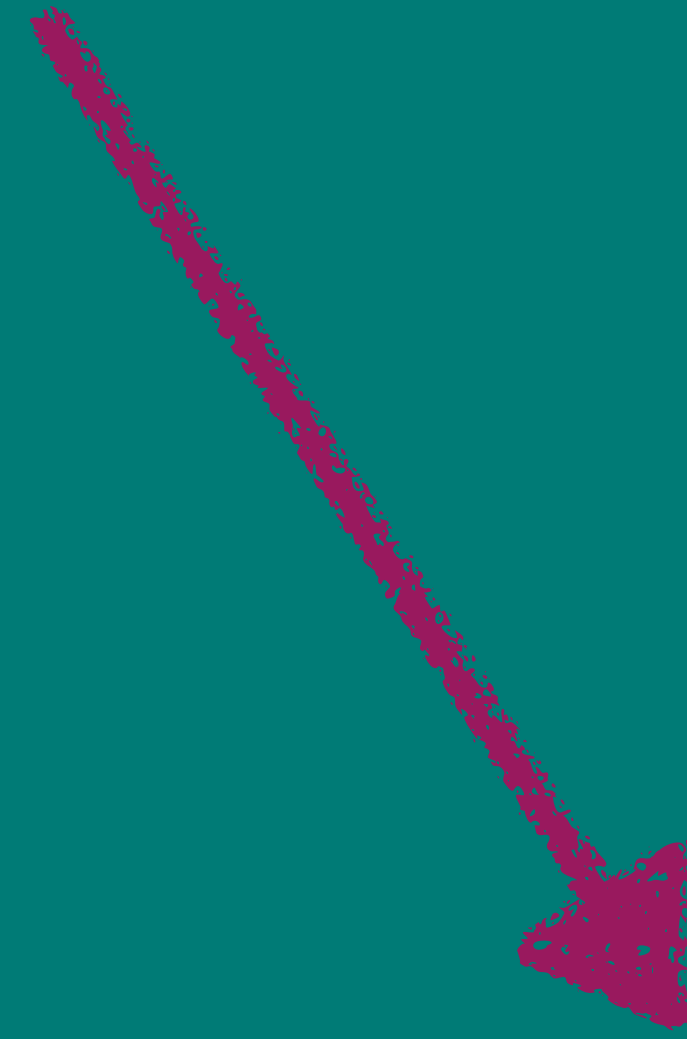
Bir tamlama
oluşturmamışlardır.

Tamlama oluřturdukları zaman
tenvin kalkar.

BEŞ ELMA

Sayı

Sayılan

Sayılar ile **sayılan** şeyler arasında
bir tamlama kurulur.

Kurallar,
sayının **hangi** aralıkta olduğuna
bağlı olarak **değişir**.

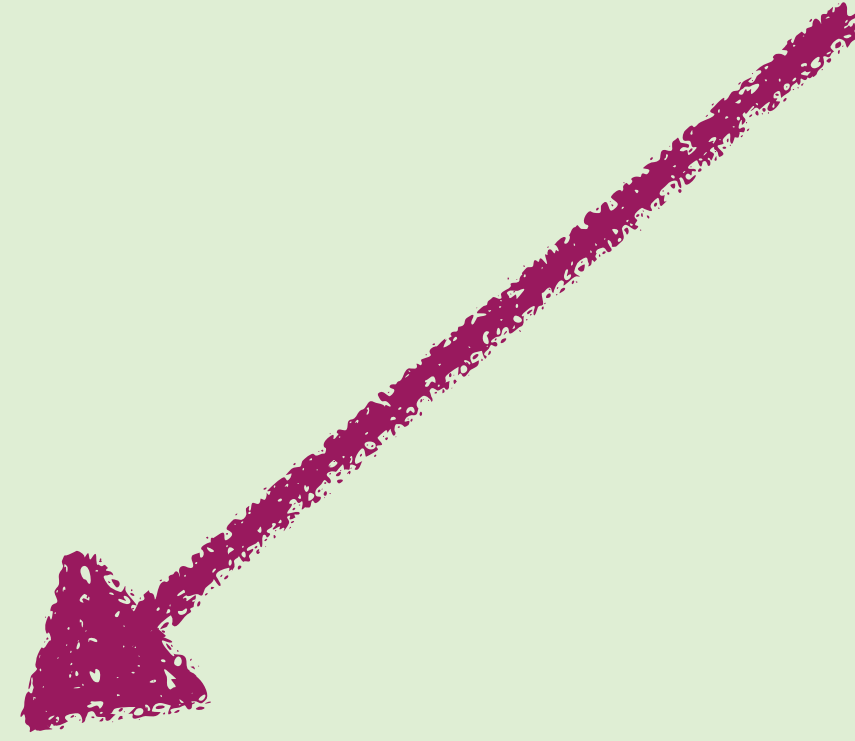
Sayılar dört başlık altında incelenir:

- * Müfred sayılar: 1-10 arası
- * Mürekkep sayılar: 11-19 arası
- * Ukûd: 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90
- * Atıflı sayılar: iki sayı arasına vav getirilerek söylenen sayılar

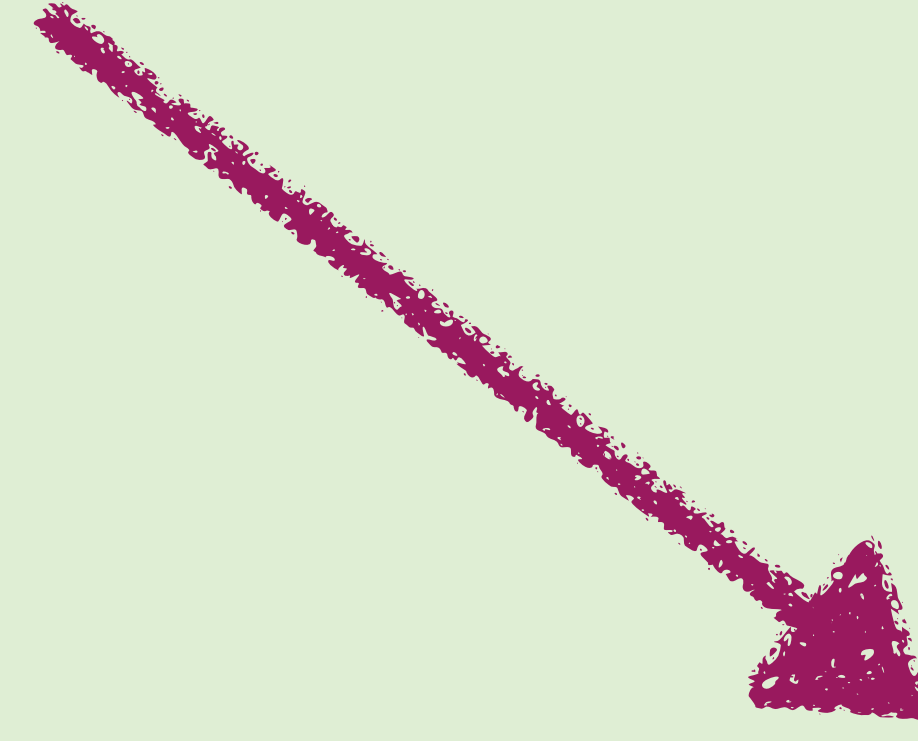
Bu bölümde
müfred - müennes
sayıları inceleyeceğiz.

Sayılan şeyin
cinsiyetini bulmak için,
tekil haline bakmak gerekir.

Müfred sayıları ikiye ayırabiliriz:

1-2

3-10

1 - 2

Sıfat tamlaması şeklinde kullanılır

Sıfat tamlamasında
iki kelime arasında **uyum** vardır.

Sayılan **müennes** ise,
sayı da **müennes** olur.

Say1,
sayılandan sonra gelir.

Say1,
sayılanın sıfatı durumundadır.

Bir anta

حَقِيقَةُ وَاحِدَةٍ

Sayı

Sayılan

İki çanta

حَقِيقَتَانِ اثْنَتَانِ

Sayı

Sayılan

Aslında bu sayılar olmadan da
kelimelerin sayısı anlaşılmaktadır.

Sayıyı söylemeye **gerek yoktur.**

Sayılar burada sadece
adet vurgusu yaparlar.

Bir anta

حَقِيقَةُ

Bir anta

حَقِيقَةُ وَاحِدَةٍ

İki çanta

حَقِيقَتَانِ

İki çanta

حَقِيقَتَانِ اثْنَتَانِ

حَضَرَتْ طَالِبَةٌ وَاحِدَةٌ

Bir kız öğrenci
geldi.

رَأَيْتُ طَالِبَةً وَاحِدَةً

**Bir kız öğrenciyi
gördüm.**

سَلَّمْتُ عَلَى طَالِبَةٍ وَاحِدَةٍ

**Bir kız
öğrenciye selam
verdim.**

حَضَرَتْ طَالِبَتَانِ اثْنَتَانِ

İki kız öğrenci geldi.

رَأَيْتُ طَالِبَتَيْنِ اثْنَتَيْنِ

İki kız öğrenciyi
gördüm.

iki (اِثْنَيْنِ) kelimesi

mansub ve mecrur durumda,

(اِثْنَيْنِ) olur.

سَلَّمْتُ عَلَى طَالِبَتَيْنِ اثْنَتَيْنِ

İki kız öğrenciye
selam verdim.

كَتَبَ الْبَاحِثُ صَفْحَةً وَاحِدَةً

**Araştırmacı bir
sayfa yazdı.**

وَقَفْتُ سَيَّارَةً وَاحِدَةً أَمَامَ الْمَسْجِدِ

**Mescidin önünde bir
araba durdu.**

وَصَلَتْ طَائِرَتَانِ اِثْنَتَانِ إِلَى الْمَطَارِ

İki uçak
havaalanına ulaştı.

bir ve **iki** anlamını içeren,
sayılan kelimeler
nekra da olabilirler,
marife de olabilirler.

الطَّالِبَتَانِ الْإِثْنَتَانِ فِي الْمُسْتَشْفَى

İki kız öğrenci
hastenededir.

Sayılan şeyin
kaç adet olduğunu
anlamak için,
كَمْ sorusunu sorarız.

كَمْ sorusundan sonra gelen kelime:

- * Müfreddir
- * Nekradır
- * Mansubdur

كَمْ طَالِبَةٍ؟

Kaç kız öğrenci

كَمْ طَالِيَّةً خَرَجَتْ مِنْ الْفَصْلِ؟

Sınıftan kaç kız
öğrenci çıktı?

خَرَجَتْ طَالِبَةٌ وَاحِدَةٌ مِنَ الْفَصْلِ

Sınıftan bir kız
öğrenci çıktı.

Şimdi **3-10** arası sayıları göreceğiz.

Burada kurallar
tamamen değişecek.

Sayı ile sayılan **yer** değiştirecek.

Sayılan kelime **çoğul** olarak gelecek.

Belirsiz **isim tamlaması** kuralları
uygulanacak.

3 - 10

Belirsiz isim tamlaması şeklinde kullanılır

Üç oda

ثَلَاثُ غُرَفٍ

Sayılan

Sayı

“Oda” kelimesinin tekili
müennestir.

Sayımız **müzekker** gelmiştir.

Müennes isme
müzekker sayı!

Yani *sayı* ile *sayılanın* cinsiyeti
birbirine **zıt** olur!

Üç oda

ثَلَاثُ غُرَفٍ

- * Sayı başta
- * Sayılan çoğul
- * Cinsiyet uyumu ters
- * Belirsiz isim tamlaması
(sayılan mecrur)

Bir oda

غُرْفَةٌ وَاحِدَةٌ

- * Sayı sonda
- * Cinsiyet uyumu var
- * Sıfat tamlaması

Üç oda

ثَلَاثُ غُرَفٍ

Dört oda

أَرْبَعُ غُرَفٍ

Beş oda

خَمْسُ غُرَفٍ

Altı oda

سِتُّ غُرَفٍ

Yedi oda

سَبْعُ غُرَفٍ

Sekiz oda

ثَمَانِي غُرَفٍ

Dokuz oda

تِسْعُ غُرَفٍ

On oda

عَشْرُ غُرَفٍ

Aşağıdaki cümlelerde,
sayılan ismin **soruda** **tekil**,
cevapta **çoğul** olduklarına
dikkat edelim 😊

كَمْ عُنْبَةٍ عَلَى الطَّاوِلَةِ؟

Masada kaç
kutu var?

عَلَى الطَّائِفَةِ ثَلَاثُ عُلُبٍ

**Masada üç kutu
var.**

كَمْ مُدْرِّسَةً فِي الْمَدْرَسَةِ؟

Okulda kaç kadın
öğretmen var?

فِي الْمَدْرَسَةِ تِسْعُ مُدْرِّسَاتٍ

**Okulda dokuz kadın
öğretmen var.**

كَمْ عُرْفَةٌ فِي الْبَيْتِ؟

Evde kaç oda var?

فِي الْبَيْتِ سَبْعُ عُرْفٍ

Evde yedi oda var.

Sayı ve sayılandan oluşan

terkibin irabı,

sayı üzerinde görülür.

Sayılan **hep mecrur** durumdadır.

Terkib fail veya müpteda ise,
yani **merfu** ise,
ref alameti **sayı** üzerindedir.

ثَلَاثٌ تَلْمِذَاتٍ

دَخَلَتْ الْمَقْصَفَ ثَلَاثٌ تَلْمِذَاتٍ

**Kantine üç kız öğrenci
girdi.**

تَجْلِسُ أَرْبَعُ صَدِيقَاتٍ عَلَى الْأُغْشَابِ

**Dört kız arkadaş
çimlerin üstünde
oturuyor.**

Terkib mef'ûl ise,
yani **mansub** ise,
nasb alameti **sayı** üzerindedir.

سَبْعَ عَامِلَاتٍ

طَرَدَ مُدِيرُ الشَّرِكَةِ سَبْعَ عَامِلَاتٍ

**Şirketin müdürü on
kadın işçiyi kovdu.**

دَفَعْتُ عَشْرَ لِيرَاتٍ لِهَذِهِ الْمَجَلَّةِ

**Bu dergi için
on Lira ödedim.**

Terkib tamlama durumunda ise,
yani **mecrur** ise,
cerr alameti **sayı** üzerindedir.

عَلَى أَرْبَعِ بَنَاتٍ

سَلَّمْتُ عَلَى أَرْبَعِ بَنَاتٍ

**Dört kıza selam
verdim.**

8 rakamının müzekkeri
mankus bir isimdir.

Yalın halde iken

sonundaki “ye” düşer.

Muzaf olunca bu “ye” açığa çıkar.

Sekiz

تَمَانٍ

Yalın halde

Sekiz oda

تَمَانِي غُرْفٍ

Muzaf

Muzaf olan 8 rakamının sonundaki

“ye” harfı,

Merfu ve **mecrur** durumda okunmaz,

mansub olunca okunur.

Merfu'

فِي الْمَدْرَسَةِ ثَمَانِي بَنَاتٍ

Okulda sekiz kız
öğrenci var.

Mecrur

سَلَّمْتُ عَلَى ثَمَانِي بَنَاتٍ

**Sekiz kıza selam
verdim.**

Mansub

رَأَيْتُ ثَمَانِي بَنَاتٍ

Sekiz kızı gördüm.

3 ile 9 arasındaki
belli olmayan miktar
بُضْع (birkaç)
kelimesiyle ifade edilir.

بَضْع kelimesi

sayılanın aksi cinsinde olur.

بِضْعَةٍ رِجَالٍ

Birkaç adam

بِضْعُ سِنِينَ

Birkaç sene

أَحَدٌ kelimesi,

çoğul halinde bulunan ismin
bir tekini ayırarak gösterir.

Ya çoğul haldeki bir isimle
tamlama yapar,
yahut (مِنْ) edatı ile gelir.

أَحَدُ الرِّجَالِ

adamların biri,
bir adam

أَحَدٌ مِّنَ الرِّجَالِ

adamlardan biri,
bir adam

إِخْدَى النِّسَاءِ

kadınların biri,
bir kadın

إِخْدَى مِنْ النِّسَاءِ

kadınlardan biri,
bir kadın

Ayetlerden Örnekler

أَسْتَعِذُّ بِاللَّهِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Bakara Suresi 213:

كَانَ النَّاسُ أُمَّةً وَاحِدَةً

“İnsanlar tek bir ümmetti.”

idi

كَانَ

insanlar

النَّاسُ

tek bir ümmet

أُمَّةٌ وَاحِدَةٌ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Mü'min Suresi 11:

قَالُوا رَبَّنَا آمَنَّا اِثْنَيْنِ وَاٰخَرَيْنَا اِثْنَيْنِ

**Onlar da şöyle derler: “Ey Rabbimiz!
Bizi iki defa öldürdün, iki defa da dirilttin.”**

قَالُوا

Dediler

رَبَّنَا

Ey Rabbimiz!

أَمَنَّا اثنَيْنِ

bizi iki defa öldürdün

وَأَخْيَيْنَا اثنَيْنِ

bizi iki defa
da dirilttin

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Mürselat Suresi 30:

إِنْطَلِقُوا إِلَىٰ ظِلٍّ ذِي ثَلَاثِ شُعَبٍ

“Üç kola ayrılmış gölgeye gidin..”

اِنۡطَلِقُوۡا

gidin

اِلَىٰ ظِلٍّ

gölgeye

ذِي ثَلَاثِ شُعَبٍ

üç kolu olan

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Nur Suresi 45:

وَمِنْهُمْ مَنْ يَمْشِي عَلَىٰ أَرْبَعٍ

Onlardan kimidi dört (ayağı üzerinde) yürür...

وَمِنْهُمْ

Ve onlardan (var)

مَنْ يَمْشِي

yürüyen (kimse)

عَلَى أَرْبَعٍ

dört (ayağı
üzerinde)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Kasas Suresi 27:

عَلَى أَنْ تَأْجُرَنِي ثَمَانِي حَجَّ

Bana sekiz yıl hizmet etmen karşılığı...

عَلَى أَنْ تَأْجِرَنِي

Bana hizmet
etmen karşılığı

sekiz yıl

ثَمَانِي حَبِيبٍ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

İsrâ Suresi 101:

وَلَقَدْ أَنْيَنَّا مُوسَى تِسْعَ آيَاتٍ

Andolsun, biz Mûsâ'ya apaçık dokuz mucize verdik.

وَلَقَدْ آتَيْنَا

Andolsun, biz
verdik

مُوسَىٰ

Musa'ya

تِسْعَ آيَاتٍ

dokuz mucize

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Fecr Suresi 2:

وَلَيَالٍ عَشْرٍ

On geceye andolsun...

Lütfen
abone olmayı
unutmayalım 😊

